

Drs. Ger van Enckevort (1938 - 1996)

Opleiding en IWA

Ger (G.M.W.) van Enckevort studeerde van 1959 - 1962 Filosofie en Theologie aan het Groot Seminarie van het bisdom Roermond in Kerkrade en Roermond en van 1962 - 1968 Sociale Psychologie (later Andragologie) aan de Universiteit van Amsterdam, waar hij cum laude slaagde voor zijn doctoraal examen. De titel van zijn doctoraalscriptie luidt: "Fasen in de agogische relatie. Een literatuurverkenning", IWA 1968

Loopbaan

Van Enckevort behoort tot de belangrijkste en productiefste auteurs op het gebied van vorming en educatie van volwassenen. Hij heeft in Nederland mede de basis gelegd voor het educatieve landschap voor volwassenen in de geest van het beleidsbeginsel van Permanente Educatie.

In zijn werk streeft hij ernaar om mensen en groepen beter tot hun recht te laten komen als dragers van hun eigen leerprocessen. Daarbij hoort een inrichting van de samenleving, die daarvoor optimale condities schept. Zijn werk staat in het kader van maatschappelijk en politiek engagement. Hij besteedt ook aandacht aan het historisch kader en aan beleidsontwikkeling. Zijn oriëntatie is breed en veelomvattend. Hij is ook voor de vorming van één sociale faculteit, want de sociale wetenschappen hangen nauw met elkaar samen.

De functie van andragologie ziet hij niet als sociale technologie of veranderekunde op hoger niveau. Andragologie dient betrokken te zijn bij de andragogische werkvelden. De wisselwerking is wezenlijk.

Tot ongeveer 1980 is hij vooral betrokken bij Vorming en Volksontwikkeling, Open School, projecten Permanente Educatie en Plaatselijke Educatieve Netwerken (PEN). Samen met Rob Hajer is hij lid van twee commissies, ondergebracht bij het Nederlands Centrum voor Volksontwikkeling (NCVO) in Amersfoort, die "Permanente Educatie" voor de Raad van Europa uitwerken.

Van Enckevort stelt in een artikel in 1994 vast (zie hieronder "Educatie-in-actie? Voor en na educatieve netwerken"), dat er tegen 1980 veel is bereikt: er is één beleidskader voor de volwasseneneducatie met een wettelijke regeling. Veel schotten tussen onderwijs, vorming en scholing zijn verdwenen. Een ononderbroken leerweg is beter te plannen. De basiseducatie (de belangrijkste kern van volwasseneneducatie) is stevig verankerd.

Daarnaast constateert hij, dat er van andere uitgangspunten weinig is overgebleven, mede door bezuinigingen en versmalling van overheidsstaken. De breedte van het begrip volwasseneneducatie is verdwenen en de volwasseneneducatie is geen beweging meer.

Vanaf ca.1980 richt Van Enckevort zich op de Open Universiteit. Hij wordt hoofd van de door hem opgerichte afdeling Onderzoek en Evaluatie. Ook buiten Nederland heeft hij belangrijke functies.

Hoofdfuncties.

- 1968 – 1975: wetenschappelijk stafmedewerker bij het Centrum voor Vormings- en Ontwikkelingswerk (NCVO) in Amersfoort. Hij is betrokken bij de opbouw en uitbouw van dit instituut.
- 1974 – 1976: lid van de Commissie Open School (COS), onder meer voorbereiding proefprojecten en onderzoek.
- 1975 – 1976: projectleider Project Permanente Educatie aan de Katholieke Universiteit van Nijmegen.
- 1975 – 1980: lid en daarna secretaris van de Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken (CBPEN).
- 1980 – 1982: secretaris-coördinator Coördinatiegroep Projecten Volwassenen Educatie.
- 1982 – 1993: hoofd afdeling Onderzoek en Evaluatie Open Universiteit in Heerlen.
- 1993 – 1996: directeur COLT (Consultancy for Open Learning and Training), Heerlen.

Nevenactiviteiten, o.a.

Nationale Commissie Ontwikkelingssamenwerking.

Lid/voorzitter Werkgroep Vorming van de Nationale Commissie Voorlichting en Bewustwording Ontwikkelingssamenwerking (1971 – 1975) en lid begeleidingscommissie voor het evaluatieonderzoek van deze commissie (1979 – 1980).

Redacties.

Attak, vakblad voor Buurtwerk en sociale Actie (1972 – 1978), de Agologische Bibliotheek (1973 – 1977), Bulletin Volwasseneneducatie (1975 – 1982), Tijdschrift voor Agologie (1977 – 1982) en Vorming, eerder "Volksopvoeding" (1975 – 1985).

Besturen

Volkshogeschool Eerbeek (1974 – 1977), Stichting Opleiding Verzorgende en Dienstverlenende Beroepen (landelijk orgaan voor leerlingwezen; 1977 – 1983), Bestuursraad Akademie voor Educatieve Arbeid De Kopse Hof en bestuur van Contactorgaan Mikojelopleidingen (1977 – 1983), Stichting Kunst en Open Universiteit (1984 – 1993), Voorzitter van de Vereniging voor Volkshogeschoolwerk (1985 – 1996) en Editorial Board Open Learning (1988 – 1992).

Opleidingen (docentschap en leerplannen)

Parttime docent Opleidingscentrum De Kopse Hof in Nijmegen (1975 – 1976 en 1978 – 1980).
Voorzitter Commissie herziening leerplanrichtlijnen voor opleidingen van functionarissen in jeugdwerk en volksontwikkeling, het Mikojelberaad (1976 – 1978).

Beraadsgroep Vorming

Voorzitter (1995 – 1996).

Europa, Zuid Afrika en Amerika.

Projectgroepen van de Raad van Europa over Permanent Education, Socio/cultural animation en Training of adult educators (1975 – 1980).

Adviseur werkgroep Comparative Education, (European Center for Leisure and Education, UNESCO, Praag (1978 – 1979).

Werkgroep Deutsche Wissenschaftsrat betreffende evaluatie Deutsches Institut für Fernunterricht (DIFF) in Tübingen en de evaluatie van het (hoger) afstandsonderwijs, special in de DDR (1989 – 1990).

Programmacommissie EDEN-conferentie East-West Dialogue in Distance Education, Berlijn (1992 – 1993). In 1996: lid Group of Advisors Eden Executive Committee.

Werkgroep Feasibility Study Tempus betreffende afstandsonderwijs in Hongarije, Tsechoslowakije en Polen in een regionaal netwerk (1992 – 1994).

Expert group Audit of Unisa (Distance Teaching University), Zuid Afrika (1994 – 1996).

En verder: lid van International Council of Distance Education (ICDE), Association of European Correspondence Schools (AECS) en Folk Education Association of America.

Nog tijdens zijn ziekte kwam de uitnodiging van de United Nations University om voor vijf jaar hun speciale adviseur voor Distance Education te worden. Hij kon er geen gevolg meer aan geven.

Enige publicaties.

Voor een overzicht van alle ruim 200 publicaties tussen 1964 en 1996 zie: Willemy van Enckevort-Boogert, *“Een overzicht van de publicaties van Ger van Enckevort (1938 – 1996)”*, interne uitgave. Zie ook de lijst in Rob Hajer en Henk Michielse (redactie en inleiding): *“Ger van Enckevort: Educatie als animatie”*, Elsevier/De Tijdstroom, Utrecht, 1997. Hajer en Michielse stelden dit boek met negentien geselecteerde teksten samen na het overlijden van Ger van Enckevort.

Andragologie

- (met T.T. ten Have) *The study of andragology at the University of Amsterdam*, Amsterdam, IWA, 1968.
- “De lotgevallen van de term “andragologie(k)”. In de bundel “Andragologie” onder redactie van B. van Gent en T.T. ten Have, Samson, Alphen aan den Rijn, 1977. Ook in “Educatie als animatie”.
- “Andragologie: wetenschap als legitimatie van praktijk en beleid van de volwasseneneducatie”. Bijdrage aan het symposium bij het afscheid van Rob Hajer van het Instituut voor Sociale Pedagogiek en Andragiek van de Katholieke Universiteit Nijmegen op 30 oktober 1987. Ook in “Educatie als animatie”.
- “Volwasseneneducatie heeft een andragologie nodig” in *Tijdschrift voor agologie*, 1983, pp. 1993-1996.

Volksontwikkeling en Vormingswerk

- (mede-auteur/red.) *Functie en toekomst van het vormings- en ontwikkelingswerk in de Nederlandse samenleving*, Wolters-Noordhoff, Groningen, 1970.
- (met A. Kooke e.a.) *Vormingswerk en ontwikkelingssamenwerking. Verslag van en commentaar bij een onderzoek*, Vormingscahier no 4, NCVO, Amersfoort 1970.
- (met C. Doerbecker en K. Vos) *Evaluatie-onderzoek in educatief werk met volwassenen*, Wolters-Noordhoff, Groningen, 1972.
- *Vormingswerk en arbeidersbeweging: naar een nieuwe verhouding*. O.a. in *Vorming* (1973), nr 3. Ook in “Educatie als animatie”.
- “Naar een wetenschappelijke geschiedschrijving van het vormingswerk” algemeen inleidend hoofdstuk in de bundel “Geschiedenis van het vormingswerk in citaten”, deel 1, nr.15 uit de reeks *Vormingswerk: Theorie en praktijk*, Tjeenk Willink, Groningen 1974. Ook in “Educatie als animatie”.
- *Na 50 jaar: een toekomst voor het Volkshogeschoolwerk?* In: *Een halve eeuw volkshogeschoolwerk*, speciaal nummer *De Volkshogeschool*, Amersfoort, 1981, pag. 93-96.
- “Educatieve strategieën”. Een paragraaf in het hoofdstuk “Volwasseneneducatie” van G. van Enckevort en R. Hajer in B. van Gent, A.L.T. Notten en W.F. van Stegeren (red.), *Welzijnswerk en wetenschap: Hoofdstukken uit de andragologie*, Samson, Alphen aan den Rijn, 1984. Ook in “Educatie als animatie”.
- *The Identity of Folkhighschoolwork in the Netherlands at the end of the 20th century*. In: *Is there a future for Folkhighschoolwork in Europa?* Stichting Europees Volkshogeschoolwerk, Bergen, pag. 43-48.
- *Jaarverslag 1995-1996: herdenken en vooruitzien*. In: *Bericht aan de leden*, Vereniging voor Volkshogeschoolwerk, Bakkeveen, p.7-14.

Permanente educatie

- (mede-auteur) *Permanente educatie en de functie van educatieve centra*, W.B.S., Amsterdam, 1974.
- *Project Permanente Educatie*, KUN, Rapport 1: *Permanente educatie als beleidsveld*, Rapport 2: *Permanente educatie als onderzoeksveld*, 1976.
- “Wederkerende educatie: Mogelijkheden voor een progressieve invulling van permanente educatie”. Inleiding voor het congres “Wederkerend leren” van de Vlaamse Bond van Vormings- en ontwikkelingsorganisaties (BVVO), september 1979. In *Koepel Vijf* jrg 79, nr. 5. Ook in “Educatie als animatie”.

Plaatselijke educatieve netwerken en Open School

- Medeauteur van tien *Adviezen van de Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken* (CBPEN), 1976-1980,
- (mede-auteur/red.) *Voortzetting en insluiting van Open Schoolprojecten*, Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken, 1979.

- “Wat is er over van Commissie Open School en Commissie Bevordering Plaatselijke Educatieve Netwerken?”, in *Laatste NCVO-berichten*, pag. 9-10, 1988.
- “Educatie-in-actie? Voor en na educatieve netwerken”. Een opstel voor het liber amicorum “Vormings- en ontwikkelingswerk: verworvenheden en uitdagingen”, aangeboden aan Dinie Goezinne-Zijlman bij haar afscheid van het ministerie van VWS in december 1994. Ook in “Educatie als animatie”.

Volwasseneneducatie, Open Universiteit en Hoger afstandsonderwijs

- “The Dutch Open University opened: An unexpected success”. *ICDE-Bulletin*, pp. 28-24, 1985.
- “Volwasseneneducatie aan de Open Universiteit: een vorm van individuele zelfstudie en/of vrijwillige vorming?” Een bewerkte versie van een paper voor een Hongaars-Nederlands symposium in Debrecen en Boedapest. In: *Tijdschrift voor Agologie*, 16 (1987), nr 1. Ook in “Educatie als animatie”.
- “Theorie”, in: B. van Gent en A. Notten (red.). *Inleiding tot de volwasseneneducatie*, pp. 108-132, 1988.
- (met G. Leibbrandt) “The Open University of the Netherlands”, in *Open Learning* 3, pp. 18-22, 1988.
- “Van educatieve brieven tot afstandsonderwijs: Een schets van de geschiedenis van het Nederlands schriftelijk onderwijs en de wetenschappelijke studie ervan”. Een bijdrage aan een symposium bij het afscheid van prof. Dr. B. Holmberg van de Fernuniversität in Hagen, 1990. Voor het eerst gepubliceerd in “Educatie als animatie”.
- *Open universiteit: tweede kans en/of tweede weg (kanttekeningen bij begrippen en bij een discussie)*, Open Universiteit, afd. Onderzoek en Evaluatie, Heerlen, 1990.
- (met P. Eklund, K. Harry en G. Rumble) “The development of distance higher education in the Czech and Slovak Federal Republic, Hungary and Poland”, in *Open Learning*, June, pp.18-26, 1993.
- “Jaarverslag 1994-1995: een jaar van overgang. Heeft volwasseneneducatie nog toekomst?”, in *Bericht aan de leden, Vereniging van Volkshogeschoolwerk, Bakkeveen*, pp.7-13, pp. 15-19, 1996.
- (met B.de Haan) *Funding an Open University: changing relations with the government. A case study*. In: G.Fandal, R.Barth and F.Nicholma (eds), *University Level Distance education in Europe: assessment and perspectives*. Deutscher Studien Verlag, p. 157-160.